

НОВА СВѢТЛИНА

ВАЖНО ИЗВѢСТИЕ.

Още една книжка — и ще скліучиме четвъртата годишнина на списанието си. Тая година ний го изпрашихме само на тѣзи отъ абонатите ни, които бѣха платили частъ отъ абонамента си за миналите години или ни са познати лично за честни, както и на тѣзи отъ новите, които си предплащаха. Тази мѣрка отъ една страна ни отжрва отъ мнозина абонати, които тржсятъ да четатъ безъ да плащатъ; но отъ друга намали изобщо абонатите ни до едно скромно число, което не ни позволява твърдѣ да пращаме агенти, които костватъ скъпо и злоупотрѣбватъ. Всичката поддръжка на списанието ни въ материално отношение се очаква, прочее, главно отъ добросжвестното и навременно изплащане на г. г. абонатите ни; за туй приканваме тѣзи, които оставатъ да ни длъжатъ, както за тая, тѣй и за ветите години, да побързатъ да ни се наплатятъ и да не ни поставятъ въ трудно положение.

Редакцията.

Престѣпни внушения.

(Отъ Д-ръ Емилъ Лоранъ, бивши ординаторъ при централната болница за престѣпниците въ Парижъ).

(„Ребусъ“).

„Явлениата по внушенията, казва професоръ Питъръ, трѣбва да се изследватъ отъ кжмъ съ престѣпна умисълъ. Опитниа престѣпникъ може да приуди захищотизированите субекти да извършатъ

престъпнически дѣйствия само чрезъ просто внушение на субекта нѣкакви чувствени представиания, халуцинации или автоматически подбуждения, насочени къмъ извършване на дѣйствиата“.

Извѣстни субекти, когато са въ сжнь, не само, въпрѣки тѣхната воля, могатъ да се заставятъ да извършатъ престѣпление, но може да имъ се внуши, щото следъ пробуждането да изпжлнятъ въ единъ опредѣленъ день нѣкакво безмисленно или непозволено дѣйствие.

„Приспивача, каза *Любе*, може да узнае всичките мисли на приспаниа и да го накара да извърши нуждното, не само когато е въ хипнозъ, но и относѣ, когато не е вече въ това сжстояние. Това е признато отъ всички. Но дали внушениата на опредѣленъ срокъ са безусловно приети? За Нанската школа по това нѣщо никакво сжмнѣние не сжществува. Споредъ нея, сомнамбулите слѣпо се покоряватъ на внушението. Школата на Салпетриеръ въ този случай не се сжгласява съ нея: тя не признава, че хипнотическите внушения могатъ да иматъ отъ послѣ неизбежно влияние. „Захипнотизироваия, казва Жиль де-ла-Туретъ, като остане самъ, е способенъ да прояви своята воля, като се противи на всѣкакво внушение“ III. Фере утвърждава, че подложения на хипнозъ е въ сжстояние да прояви своята воля и се сжпротиви на всѣкакво внушение, ако то, напри-мѣръ, противоречи на каквото и да било негово дълбоко чувство. Както и да е, ний ще приемемъ последното мнѣние. Достатъчно е само да знаемъ, че нѣкои сомнамбули могатъ да дойдатъ до положение да извършатъ престѣпления, вредни било за други, било за тѣхъ самите. Нека сега разгледаме, каква категория дѣйствия могатъ да се извършатъ по този начинъ.

Преди всичко—и Лежуа много пжти е доказвалъ това на дѣло—може да се накара захипнотизираниа да подпиши едно задължително и му се вну-

пи, че той дължи една сума. Той ще запази това внушение и като се събуди, ще е за него цѣла дѣйствителностъ. Лежуа разказва за една много възприемлива (на внушение) дама: „Дадохъ ви, както ви е извѣстно, 500 лева; за да потвърдите заема, подпишете разписката.

— Но азъ нищо не ви дължа: вий нищо не сте ми давали.

— Вий не помните добръ, госпожо, ще ви разкажа точно обстоятелствата. Вий ми поискахте тази сума и азъ се съгласихъ да ви я дамъ; вчера ви донесохъ именно тукъ една кесия съ 20 франгови монети.

„Подъ дѣйствието на моя изгледъ—казва Лежуа,—и по начина на моето утвърждение, произнесено съ единъ искренъ тонъ, госпожа П. се поколѣба; мислите ѝ се забъркаха, тя се помъчи да си спомни; най-сетнѣ, като послуша внушението ми, тя си припомни за факта, който азъ разказахъ. Въ нейното въображение това мвимо събитие става предъ очите ѝ цѣла истина. Тя признава дълга и се подписва. Тя е пълнолѣтна, разписката е подписана собственорѣчно и оформена по закона,—сега азъ мога да я обявя за дѣйствителна.“

Този фактъ доказва несъмнено извѣстния начинъ, по който могатъ да се направятъ фалшивите завещания и прѣ. Но това не е друго нищо, освенъ опитъ. Пита се, възможно ли е да се допустнатъ подобни нѣща да се сбжднатъ въ дѣйствителния животъ? Жилль-де-ла-Туреттъ мисли, че тѣзи фиктивни престѣпления никога не престѣпватъ прага на лабораториата. Повтарямъ, и не се съмнявамъ, че въ много случаи сомнамбулите нѣма да следватъ внушението да платятъ по разписката; но въ единъ краткъ срокъ, до тогава, до когато внушението е запазило още своето дѣйствие и сѣщо до като въ джеба се намиратъ пари, единъ вагабонтинъ може да насили хипнотизирания да плати. Престѣпника

скоро се убеждава, че хипнотизма не му дава сериозна гаранция, оставя си занаята и е задоволенъ, че съ пари заминува задъ граница.

Може да се помисли, че по този начинъ лесно може човекъ да си дрисови нѣкое наследство, макаръ и завещателя да е на смъртния си часъ. Важно е, че не трѣбва да спомѣнуваме на завещателя смъртния му девъ, и освенъ това внушението не трѣбва да става въ много продължителенъ срокъ. Но, предполагате ли си, че наследниците, като се наутатъ за това, ще ви оставатъ на мира? Захваща се разследване, узнава се, че Х. захипнотизиралъ З. и, нѣма съмнѣние, че сѣда ще признае завещанието за недѣйствително.

II.

Приспивате субекта и му говорите: „Ще отидите на еди-кое си мѣсто, ще открадните такава и такава сума, или: ще убиете онзи за мене умразенъ човекъ“. Престѣплението е извършено и той се сѣбужда, но не си спомня, че сте му дали пари, че, за да извърши това, вий сте му заповѣдали; той си мисли, че това са прости думи. Като принуждавали сомнамбула да извърши много такива въображаеми престѣпления, никой не си помислилъ, че можало е да го докаратъ да извършва и истински злодѣяния.

Но трѣбва ли да допускаме, че виновника на внушениата, който е истинския и отговорния виновникъ на извършеното, счита себе си, че е избѣгналъ наказанието? Този въпросъ е сѣвѣмъ другъ. Азъ сѣвѣмъ другояче мисля по това: че многото такива случаи ще послужатъ като средство за неговото изобличение. Следователя, като има предъ себе си човекъ, който не умѣе да разясни своето дѣйствиe—казва Мене—който се оправдава, че непомнѣлъ, трѣбва да се поспре малко да поразмисли и тогива да продължава разпитването, защото болния всекоги

ще отговаря: „зная, че нищо не знамъ“, и защото още при самото извършване на работата, за която пита, той наистина нищо не знае. Мислите ли вий, че следователя ще продължи разпитването? Ако той е проникателенъ, този неудобенъ начинъ на само-защита ще му се покаже донѣкждѣ чуденъ. Той ще подложи обвиняемиа на съдебно-медицинско изпитване и едва тогива намъ ще ни се посочи пътя на правилното откриване на виновника. Тогава само нищо нѣма да ни зачуди въ това немотивировано престъпление.

Относително лжжесвидетелството, за мене то е по-лесно осъществимо. На сомнамбула може да му се внуши, че той е далъ лжжливо показание противъ този или онзи човекъ, и той, навѣрно, ще го извърши. Или пакъ може да го измамишъ чрезъ халуцинация, като го накарашъ да види това, което не е било въ дѣйствителностъ, и той подъ клетва ще изповѣда, че го е видѣлъ.

Беренхаимъ говорилъ на единъ отъ своите пациенти така: „на 3-и Августъ, следъ 4¹/₂ месеца, въ три часа денемъ, като се връщахте въ къщи и доходхте на първия катъ, чухте викане въ една отъ стаите. Вий надникнахте въ тъмната стая и видѣхте, какъ единъ старецъ изнасилствуваше едно младо момиче. Тя правѣше усилие да вика, но той ѝ запушваше устата. Вий бѣхте до толкова поразени отъ сцената, щото доходхте въ къщи и не смѣхте нищо да кажете. Когато се събудите, недѣйте си помислюва за това, което ви казахъ; това не е снъ, нито призракъ, който да сжмъ ви внушилъ въ хипнотическиа ви сжнь. Това е цѣла истина и, ако правосъдието почне следствие, кажете истината“. Три дни следъ това, жената, разпитана отъ съдиите, разказа цѣлата сцена на изнасилването и, ако да бѣха я попитали подъ клетва, щѣше да се закълне, че сама е присѣтствувала тамъ.

Очевидно е, че въ такъв случай по-нататъшното разследване и освидетелствуване на самото момиче, скоро би доказало лъжливото показание. Но ако на тази жена бѣше внушено, че тя сжщата е била изнасилвана отъ стареца, и последния не можеше да докаже своето отсъствие, тогива дѣлото щѣше да стои по-добрѣ. Мисля, че истината би се открила, защото обвинителницата не ще може да представи достатъчно вѣрни и опредѣлени подробности. Но по-вече отъ вѣроятно е, че чрезъ едно изкустно внушение и при особенни благоприятни обстоятелства може посредствомъ сомнамбула човекъ да навреди на едно лице, което му е ненавистно.

Лежуа привежда единъ случай, когато е имало едно обвинение, повдигнато по лъжливи показания на една истерическа развратница, която е била турена въ тази необходимостъ само за това, за да задоволи злобата, която имала въ разстроеното си въображение. Но тукъ не обжрнали никакво внимание на внушението. По сжщия начинъ е билъ и нещастния Урбанъ Гранде осжденъ на основание показаниата на едни религиозно истерически свидетели, що едни други са си внушавали. Но тогава не са знаѣли нищо ни за истерия, ни за хипнотизмъ, ни за внушение, и, слава Богу, че това е вече далечъ отъ насъ. Сега подобни процеси и, въобще, подобни обвинения са немислими.

Да се повреди въ нравствено отношение на едно лице, подложено на внушение, сжщо може да стане. „До нѣкъдѣ може да се каже, че посредствомъ внушението можемъ да причинимъ любовъ, или найсетнѣ, и страсть—казва Лоранъ. Колко млади момичета са захващали да обичать хора, които имъ са били отвратителни, и да се плѣняватъ само отъ тѣхните повелителни погледи, които сжщевременно хемъ ги привличать, хемъ ги застрашавать. За очите на любовника тѣ се вжлнатъ и са готови да се пожертвувать; въ негово присжтствие тѣ изгубватъ всѣ-

ка храбростъ, решителността имъ изчезва и, като се покорятъ на страстната минута, отдаватъ се. Това е вечната история на гжлжба, който самъ се хвърля въ обятията на ястреба!“ Беренхаимъ привежда този примѣръ:—Младата работница Адолфина В. била привлѣчена подъ следствие, обвинена въ дѣтеубийство, по доношението на свѣщенника Бастидъ. Обвиняемата казвала, че този последния билъ бащата на това дѣте; че тя е била подъ неговата безусловна властъ и че всичко, което тя правѣла, било ѝ внушено отъ него. И нищо особено нѣма въ това, че простодушната мома е дала възможностъ на мъжа да се убеди самъ въ това. Може би той самъ да е вѣрвалъ въ внушението, като нѣщо свѣрхестествено, защото той бѣше ограниченъ и суевѣренъ човекъ. Адолфина е имала сжщия чувственъ багажъ, както и господина: нейното невежество е било толкова, колкото и довѣрчивостта ѝ. Бастидъ мислѣлъ, че е намѣрилъ въ нея една жертва, удобна да задоволява страстите му. Той захваналъ да я застрашавашъ съ разкази. Той ѝ разказалъ за нѣкакви вжлшебни книги и заговори. Той ѝ далъ да разбере, че знае такива тайнствени слова, съ помощта на които той е въ сжстояние да направи жената на парцалъ, на играчка въ ржцете си. Не е било трудно да се завладѣе Адолфина, която въ скоро време е приела Бастида за магiосвикъ. И отъ тази минута тя почнала да вжзприема всѣчески внушения. Ето какъ е станало нейното „падане“. Бастидъ я срѣщналъ въ гората. Той си помислилъ, че тукъ е сгодния случай да удовлетвори своите страсти. Той се спрѣлъ и я загледалъ право въ очите. Отъ начало тя захванала да трепере и като прикована останала на мѣстото си отъ неговата чародѣйска сила. Той я хваналъ за ржцете и измжрмoralъ нѣкакви си умни думи; и въ тази минута тя била вече изгубена.

„Ти трѣбва да си моя“, казалъ той съ единъ повелителенъ гласъ.—„Омайването се почна и ти не

можешъ вече да се съпротивишъ“. — И тя му се отдала безъ съпротивление. Всѣкой день той подновявалъ внушението, като го увеличавалъ съ силата на разказите си и възпроизвеждалъ въ своята жертва халюцинация. Всичко това се открило предъ сжда. Но относително участието му въ дѣтоубийството, не може лесно да се опредѣли. Той самъ ли е убилъ дѣтето, или е повлиялъ на нея сама да извърши безсжзнателно това дѣйствие — всичко това при предварителното следствие не можа точно да се обясни. Въ всѣкой случай, за доктора е било ясно, че и въ дадения случай той е ималъ тежестъ надъ нейната воля.

Нѣма съмнѣние, че и въ нашето време съществуватъ не малко престѣпни внушения съ своите жертви. За въ бъдеще може даже да се предвиде, че съ разпространението на хипнотизма, числото имъ ще се увеличи. Предполагало се е сжщо и на правосждието да се ползува съ тѣзи оржжиа за по-добро разследване. Въ сжстояние на сомнамбулъ престѣпника може да се признае. Ето колко справедливо по това нѣщо говори Лежуа: „Този родъ капани, въ които нещастниа попада, на основание сжбраните противъ него данни; въ това ужасно положение отслабватъ се средствата на защитата, къмъ която може да се прибѣгне, а пакъ правосждието не трѣбва да си присвоява правата да унищожавя свободната воля на обвиняемиа. Освенъ това, оказва се, че подобно разследване е като оржжие остро отъ двѣте страни. Ето ви единъ добъръ епизодъ, приведенъ отъ Лоранъ: — „Въ една тъмница имало затворенъ единъ истериченъ субектъ, който леко се е поддавалъ на хипнозъ и внушение. Той се е обвинявалъ въ кражба, а именно, че той заедно съ една своя сжжителница се отправилъ къмъ селския пазаръ; тя отераднала една кола съ единъ конь и му казала да я вакара въ къщи и каже, че тя я купила. Азъ го подложихъ подъ сомнамбулизмъ и се опитахъ да из-

карамъ на явѣ тайната, не съ нѣкакви сѣдебни цели, а просто да открие разрешението на една научна задача. Когато го приспахъ, между насъ се захвана следующия разговоръ:

— Обвиняватъ ви за участие въ кражба.

— Не съмъ виноватъ.

— Вий сте знаѣли добръ, че коня заедно съ талигата (колата) били крадени.

— Не, не—вика той раздражено—азъ нищо не знаѣхъ.

— Знаѣли сте.

— Не, казва той нѣкакси полека.

— Увѣрявамъ ви, че сте знаѣли, знаѣли сте.

Да, знаѣхъ. И тукъ се спира.

— Не, казвамъ ви, че нищо не сте знаѣли. Той, като че ли сѣбира мислите си и отговаря. — Наистина азъ нищо не знамъ. И въ тази минута дѣйствително той не може да си изтълкува, знаѣлъ ли е или не. Той вѣрваше въ това, което азъ му казвахъ, и неувѣрената му воля се покоряваше на всѣкакви глупости. Да ли той е виновенъ или не, самъ не мога да отговора.—Азъ направихъ новъ опитъ. Азъ го приспахъ и почнахъ да работя съ внушението:

— Кажете ми цѣлата истина.

Но, както и по-напрѣдъ, отговорите му бѣха сжщите, каквито азъ ги искахъ. Можа да кажа, че азъ нѣмахъ достатъчно влияние надъ неговата воля, за да можахъ да го доведа да не е никакъ въ сжзнанието си. Азъ му заповѣдахъ да говори истината, а за него истина е това, което азъ му говорѣхъ, въ което азъ го принуждавахъ да вѣрва. Неговото лично „азъ“ не сжществуваше по-нататкъ. Той притежаваше това двустранно сжзнание, което можаше да се експлоатира въ утвърдително и отрицателно направление. Неговата воля се подчиняваше подъ друга воля, която управлява първата. Азъ можѣхъ да го накарамъ въ всичко да се признае и всичко да откаже; азъ мога да го накарамъ да се заклъне,

да държи ржката си надъ огъня. Но какъ е истината?... Тукъ не е тя и не може да бжде. И така, този начинъ на разследване не дава никаква гаранция за достовърността, и има право професоръ Дежарденъ, като е казалъ тѣзи рѣзки думи: „сждиа, който прибѣгва къмъ подобенъ начинъ на разследване, трѣбва да бжде лишенъ отъ званието си“.

Превелъ: Х. У. З.

Книгата на Духовете

отъ Аллана Кардена

(прод. отъ кн. Х.)

Избора на страданията.

262. Какъ нѣкой духъ въ своето пжрвобитно сжстояние, простъ, невежъ и безъ никаква опитностъ, може да избере едно вжплотено сжществуване, на което да познава обстоятелствата, и сжременно да бжде отговоренъ за тѣхните следствия?

„Богъ, който има милостъ всекога за неопитните и несжзнавајуци своето положение, му начертава пжтъ, по който трѣбва да следва, както вие това правите на едно дѣте въ пелени. Той го опжтва малко, до дѣто по-легка-легка достигне въ положение да избере самъ свободната си воля, бжджщето си, и колкото се развива свободната му воля, толкозъ по-самостоятелно дѣйствува; въ това именно време трѣбва да се внимава да не подпадне въ заблуждение, защото има много духове, които, свободни, тржгватъ по лоша пжтъ и не послушватъ сжветите на добрите духове“.

— Когато духа управлява самостоятелно свободната си воля, избора на тѣлесното сжществуване изкључително отъ него ли зависи, или му е наложено отъ Бога като изпитание?

„Богъ чака, не бжрза, но понѣкогажъ може да опредѣли на нѣкой духъ едно тѣлесно сжществуване, когато той по причина на неспособността си,

или лопата си воля, не е въ състояние да разбере, кое би било най-спасително за него, особено когато това съществуване може да му служи за чистище, наказание и напредък“.

263. Духа скоро ли следъ смъртта си избира новия си животъ?

„Не, едни вѣрватъ, че страданията имъ ще бждатъ вечни, и това е за наказание“.

264. Кой управлява духа въ избора на страданията, които избира и желае да претърпи?

„Той самъ избира такива наказания, които да могатъ да му служатъ като изпитания; едни духове си налагатъ нарочно едно тѣлесно съществуване пълно съ лишения и нещастие за да се опитатъ да го претърпятъ съ устойчивостъ; други желаятъ да се опитатъ чрезъ изкушениата на богатствата и властта, много по-опасни по причина на пристрастното и лошето приложение, което правятъ съ тѣхъ, и лошите и гибелни страсти, които се развиватъ у тѣхъ; най-послѣ има духове, които искатъ да опитатъ силите си въ борбата, която трѣбва да одържатъ непосредствено въ сѣприкосновение съ злото“.

265. Тѣй като има духове, които избиратъ злото за изпитание, дали нѣма други, които да го избиратъ по симпатия и желание да живѣятъ въ една среда съобразна съ тѣхните вкусове и наклонности, и да се предадатъ на материални удоволствия?

„Истина е, има и таквизъ много, нѣ това правятъ само онѣзи, които са неразвити и нравствено нискостоящи; у тѣхъ изпитаниата дохождатъ отъ само-себе си и тѣ ги търпятъ по-дълго време. Тѣ рано или късно разумѣватъ, че пресищаниата отъ скотските страсти за тѣхъ има плачевни следствия, които ще претърпятъ тѣй дълго време, щото да имъ се покажатъ вечни. Богъ ги оставя въ такова състояние, догдѣто разумѣятъ своята грѣшка и пожелаатъ отъ само-себе си да ги изкупятъ съ нови полезни изпитания“.

266. Не ли е по-естествено да се избиратъ изпитания и страдания по-легки?

„За васъ да, но за духа не е тѣй, защото, щомъ като се освободи отъ тѣлесната материя, илузията изчезва и той мисли вече иначе“.

Човекътъ на земята е поставенъ подъ влиянието на плътски-те мисли; той не вижда въ своите страдания освенъ лошата страна; ето защо му се види по-естествено да се избиратъ страдания, които да са близки съ материалните радости; но въ спиритическия животъ духа сравнява тѣзи минутни земни груби радости съ неизменното блаженство, което сѣзира у другите висши духове, и отъ тази минута нищо не му струватъ нѣколко преходящи страдания. И тѣй, духа може да избере най-тежките изпитания и, следователно, най-мъчителните сѣществувания, съ надѣжда да пристигне по-скоро на по-добро положение, както болния избира най-отвратителното лѣкарство за да се излѣкува по-скоро отъ болестта си. Този, който пожелае да прослави името си съ откритието на нѣкоя неизвѣстна страна, не трѣгва по цвѣтущъ нѣтъ; той знае предварително опасности-те, на които се излага, но тѣй сѣщо знае и славата, която го очаква, ако сполучи.

Доктрината на свободната воля и свободния изборъ на нашите многочислени тѣлесни сѣществувания и страдания, които сме длѣжни да претърпимъ, престава да се показва непонятна и извѣждана, ако се размисли сериозно, че духовете, освободени единъ нѣтъ отъ материалното си покривало, обещаватъ нѣщата иначе отъ както ние правимъ тука долѣ. Тѣ разумѣватъ и проникватъ въ целта; целъ много важна и по-сериозна отъ всичките земни блага. Следъ всѣко тѣлесно сѣществувание, тѣ виждатъ, че са отишли една стѣпка напредъ, и разумѣватъ какво ще имъ трѣбва за да придобиятъ сѣвѣршенството; ето защо тѣ се покоряватъ на всичките теглила на земния животъ доброволно, като трѣсатъ сами разни удобни случаи, чрезъ които да могатъ да сполучатъ по-скорошното си и близко усѣвѣршенствуване. И тѣй, несправедливо и погрѣшно мислятъ онѣзи, които се чудатъ, защо духа не предпочита най-приятния животъ отъ най-измѣчения. Този земенъ животъ, освободенъ отъ всѣкакви страдания и горчевини, не може да бѣде нито полезенъ, нито приятенъ за духа, който се намира въ ниско сѣстояние. Духа това добръ забелѣзва и, за да напредне, съ готовност се излага на мъчна животъ. Ако хвѣрлимъ единъ внимателенъ погледъ на земния животъ на човека, ще видимъ, че всѣки день ни се представляватъ разни примѣри отъ по-добри избори. Има чловеци, които работятъ презъ цѣлия си животъ безъ почивка и покой за да събератъ едно достатъчно количество богатство за въ бѣдѣщето; какво зна-

чатъ препятствията на едно мъчно предприятие, което си полага самъ човекъ за свое обезпечение?

Военния се излага на разни опасности съ мисия да защити отечеството си; пхтника презира всичките предвидени несполуки и трудности за въ полза на науката и богатството; какво значи за тѣхъ още малко доброволни страдания, които ще имъ принесатъ честъ и полза ако сполучатъ? На какво човекъ не се покорява и не се излага за своя полза, или за своя слава? Всичките предприятия не са ли тѣй сжщо доброволни изпитания, на които се покоряватъ всички, като иматъ предъ видъ, че ще напреднатъ? Никой не може да добие какво-годѣ почетно обществено положение въ науките, изкуствата, или промишлеността, освенъ следъ като премине презъ най-ниските степени, които са тѣй сжщо изпитания. Человеческия животъ е подобенъ на спиритическия; въ него ще намѣримъ въ малкъ видъ сжщите перипетии. Ако въ земния животъ избираме често изпитания най-тежки, съ цель да достигнемъ нѣщо по-високо, което да помогне въ нашето щастие, защо духа, който вижда много по-далечъ отъ насъ и за когото земния животъ не е освенъ преходяща минута, да не направи избори по-мжчителни и трудноизпълними, когато се касае чрезъ тѣхъ да придобие вечно блаженство? Много са излжгани онѣзи, които казватъ, че като е свободенъ човекъ да избере вида на своето бждще сжществуване, тѣ би предпочели и искали да станатъ принцове или министри; тѣ са като кжсогледите, като не виждатъ освенъ онова, което пипатъ, или като онѣзи лакоми дѣца, които, когато ги питатъ какво искатъ да станатъ, казватъ: сладкари или готвачи.

Подобенъ е пхтника, който въ джното на долинага, затъмнена отъ мъглата, не вижда началото нито края на пхтя си; като пристигне най-послѣ следъ много мжки до врѣха на планината, обгржща съ единъ погледъ пхтя, що е преминалъ и колко му остава още да премине; той тогава вижда ясно целта си, препятствията и неволите, които има да прекара, и тогава е принуденъ да обмисли и устрои по-добъръ начинъ, щото по-лесно да пристигне. Вжхлотения духъ прилича на пхтника по полите на планината; освобождения отъ земните врѣзки прилича на пхтника при врѣха на планината. За пхтника края е почивката следъ труда, за духа е вжрховното щастие следъ земните страдания, мжки и изпитания. Всичките духове, които странствуватъ въ пространството, казватъ, че тѣ постоянно диратъ, разглеждатъ и изучаватъ всичко за да могатъ да направятъ единъ сполучливъ изборъ. Не ли това сжщо правимъ и ние тука на земята? Нели желаемъ да намѣримъ, често даже презъ цѣли години, едно поприще, вжрху което да сжсредоточимъ нашия изборъ, като го считаме най-добро за нашия напредкъ? Ако не сполучимъ въ едно, диримъ друго. Вѣкъ поприще, което прегржщаме, е единъ периодъ отъ нашия животъ. Нели вѣски день имаме обичай да питаме какво ще

правимъ утрѣ? И тѣй, какво са разните тѣлесни сѣществувания на духа? Нели са фази, периоди и дни на неговия спиритически животъ, който е нормалния животъ, тѣй като тѣлесния е привремененъ и преходящъ?

267. Духа може ли да направи своя изборъ презъ въплотения си още животъ?

„Желанието на човека може нѣкакси да повлияе въ избора, но то зависи отъ намѣрението на духа; когато човекъ стане духъ гледа нѣщата иначе. Духа е който избира, но той може отъ тукашния още животъ да направи свой изборъ, защото, при всичко че духа е въплотенъ, случаватъ се нѣкои минути, когато се освобождава отъ материалното си покривало въ което живѣе“.

— Много хора желаятъ голѣмство, богатство, разкошество и пр.; разумѣва се, тѣ не мислятъ никакъ нищо за изпитания, нито за земни страдания?

„То се знае, плътта желае голѣмството и богатството за да се наслаждава, а духа ги желае за да узнае лошевините и страданията на въплотения животъ—чрезъ който изпжлнява целта си.“

268. Духа, до гдѣто успѣе да се усжжвршенствува, презъ всичкото това време постоянно ли трѣбва да тѣрпи страдания и неволи?

„Да, но тѣ не са каквито вие ги мислите; вие наричате изпитания лошевините на материалния животъ, а духа, когато пристигне на едно достатъчно сжжвршенство, макаръ да не е сжжвѣмъ пречистъ, нѣма по-вече да тѣрпи страдания и неволи, но има да изпжлнява длжжности, които помагатъ въ неговия напреджкъ и не са никакъ мжчителни за него; напротивъ той съ радостъ помага на другите да се усжжвршенствуватъ“.

269. Случва ли се нѣкогажъ духа да се измами въ дѣйствителността на своите избрани изпитания?

„Той може да избере нѣкои си, които са по-горѣ отъ силите му; въ такжвъ случай той губи; може, тѣй сжщо, да избере нѣкое сжществувание, което

не ще му принесе никаква полза, същщо както ако би искалъ да прекара единъ животъ безъ работа, безъ цель, безполезенъ и ленивъ по земята; но щомъ като се върне въ духовния животъ, той завчасъ разумѣва, че отъ този последния животъ нищо не е придобилъ и вече се възбужда у него желание да набави изгубеното време.“

270. Какво значи призванието на нѣкои си чело-
веци и тѣхната извънредна врождева наклоностъ
къмъ нѣкои си особени кариери?

„Мене ми се струва, че вие сами можете да от-
говорите на този въпросъ. Не ли е то следствие на
всичко, което казахме върху избора на изпитаниата
и върху напреджката извънреденъ въ нѣкое минало съ-
ществуване?“

271. Духа въ странствуиуще състояние, когато
учи разните условия, въ които може да напредне,
мисли ли и решава ли се да се роди между людоѣди?

„Напредналиа духъ никога не се ражда между
людоѣди, но духове подобни на тѣхъ, или отъ тѣхъ
по-низкостоящи — да“.

Ние знаемъ, че нашите людоѣди не се намиратъ на най-низ-
кото стѣпало на стѣпалата и че има още свѣтове, въ които низостъ-
та, скотството и свирепството нѣматъ нищо аналогично по земята.
Тѣзи духове са още по-долни и отъ най-долните на земята, и ако
се родятъ между нашите людоѣди, то за тѣхъ ще бжде напреджкъ,
както ако нашите людоѣди би се родили между образовани и би
изпълнявали нѣкоя професия между насъ. Ако тѣ не могатъ да при-
добиватъ нѣщо по-високо, то е защото тѣхната нравствена должностъ
не имъ допушта да разумѣватъ нуждата отъ какъвъ да е напреджкъ.
Духа не може да напредне освенъ постепенно, той не може съ единъ
скокъ да прескокне голѣмото пространство, което раздѣля варвар-
ството отъ цивилизацията, и въ това именно виждаме нуждата отъ
прераждането, което е дѣйствително и съобразно съ Божиата без-
крайна добрина. Иначе, какво би станало съ толкось милиони съ-
щества, които умиратъ всѣки день въ най-низка степенъ развитие
ако нѣматъ средства да придобиятъ съвършенството? Защо Богъ би
ги обезправдалъ отъ блага щедро подарени на други?

272. Духове, които дохождатъ отъ по-долни свѣ-
тове, сравнително съ нашия свѣтъ, или отъ народи

много назадъ останали като канибалите могатъ ли да се родятъ между образованите наши народи?

„Да, има много, които се лъжатъ, като мислятъ, че лесно могатъ да се възвишатъ, но следъ малко виждатъ, че са не намѣсто между васъ, защото иматъ обичаи и инстинкти противоположни съ вашите“.

Тѣзи същества ни даватъ най-жалното зрелище на свирепостъ, злина и скотство всредъ цивилизациата; ако тѣ се възнать между людоѣдите, тѣ не ще изгубятъ нищо, напротивъ тѣ би се намѣрили въ своя обична среда, въ която може би да напреднатъ много по-добрѣ.

273. Человекъ, който е принадлежалъ на цивилизованъ народъ, може ли да се прероди между единъ новъ народъ съ цель на изпитание?

„Да, но то зависи отъ вида на изпитанието; единъ господарь, който е билъ жестокъ къмъ своите роби, може да се роди робъ и да претърпи всичките страдания, които е причинилъ на своите роби. Който е господарувалъ нѣкога, може въ едно ново прераждане да бѣде покоренъ слуга на ония, които е притѣснявалъ подъ своята властъ. Ако господаря е злоупотрѣбилъ съ властта си, Богъ ще праща такъвъ случай щото да получи, каквото е сторилъ, и това е наказание. Единъ добъръ духъ може тѣй също да се прероди между тѣзи народи, за да спомогне съ влиянието си на тѣхния напреджкъ; въ такъвъ случай, туй е една мисия.“

Отношения между Духовете.

274. Духовете отъ различните разреди нѣматъ ли по между си нѣкоя иерархия отъ властъ; има ли между тѣхъ началство и подчинени?

„Да, духовете иматъ едни върху други властъ съответствена съ тѣхното съвършенство, и тѣ я употребяватъ съ една нравствена непреодолима сила“.

— Долните духове покоряватъ ли се на по-горните?

„И другъ пътъ ви казахъ, тѣ се покоряватъ безъ никакво съпротивление“.

275. Властта и уважението, съ които се е ползувалъ нѣкой на земята, даватъ ли му нѣкое превъзходство въ духовния животъ?

„Не, защото тамо малките ще се възвисятъ, а голѣмите ще се понижатъ“.

— Какво трѣбва да подразумѣемъ съ думите: *ще се възвисятъ и ще се понижатъ*?

„Не знаете ли, че духовете са отъ различни разреди, всѣкой споредъ достоинството си? Най-високопоставения земенъ човекъ може да бѣде най-нисшия между духовете; може неговия слуга да бѣде най-първия, а той най-последния. Не разумѣвате ли това, което Исусъ каза: „Който възвисява себе си, ще се смири; и който смири себе си ще се възвиси“.

276. Който на земята е билъ голѣмецъ, а между духовете нищоженъ, чувствува ли своето унижение?

„Често усеща едно голѣмо унижение, най-много ако е билъ горделивъ и егоистъ“.

277. Солдатаина, който въ духовния животъ познае своя генералъ, припознава ли го пакъ като свой началникъ?

„Титлите са въ духовния животъ нищо, дѣйствителното нравствено превъзходство е всичко“.

278. Духовете отъ различните разреди разбржкано ли живятъ?

„Да и не; тѣ се виждатъ, срѣщатъ се, отдалечаватъ се или се приближаватъ по между си, споредъ симпатичните или антипатичните чувства, които иматъ по между си. Това сжщо се случва и у насъ. *На духовния животъ тжмноото отражение е нашия животъ.* Оцѣзи, които са отъ сжщия разредъ, сжбиратъ се и устрояватъ групи или семейства отъ еднакви духове, сжединени чрезъ симпатиа и съ стремления кжмъ еднаква цель. Добрите се сжбиратъ за да правятъ добро, злите за да извършатъ зло; сжзнанието на своето положение ги принуждава да се сжбиратъ между подобните си“.

Духовния животъ прилича на единъ голѣмъ градъ, въ който человетецъ отъ разни класове и разни сжеловия се виждатъ и се срѣщатъ безъ да се сношаватъ, и въ който обществата се устройватъ споредъ вкусовете и наклонностите имъ; злото съ добродѣтелта се бутатъ едно съ друго, безъ да си продуматъ.

279. Духовете иматъ ли еднакво достъпъ едни при други?

„Добрите духове отиватъ всѣкъждѣ; и не може да бжде друго-яче, защото тѣ трѣбва да упражняватъ своето влияние върху всичките лоши; нѣ областите населени отъ добрите са недостъпни за лошите и ниски духове, за да не принесатъ и тамо смущението на лошите страсти“.

280. Какъвъ родъ отношения иматъ добрите духове съ лошите?

„Добрите духове се трудятъ и се стараятъ да имъ помагатъ да се повдигнатъ нравственно, като се борятъ съ тѣхните лоши наклонности. Това е една мисия“.

281. Защо лошите духове се радватъ когато сполучатъ да ни накаратъ да правимъ зло?

„Отъ завистъ, че не се удостояватъ да бждатъ между добрите. Тѣхното главно желание е, колкото е възможно да препятствуватъ на неопитните духове да придобиятъ върховното блаженство. Тѣ желаятъ и се стараятъ да направятъ и другите да страдатъ отъ това, отъ което тѣ сами страдаятъ. Това сжщо не забелѣжваме ли и у васъ?“

282. Духовете какъ се споразумѣватъ помежду си?

„Тѣ като се виждатъ, споразумѣватъ се съ отражението на мисълта: звуковия разговоръ за тѣхъ е много материаленъ. Всемирния магнетически токъ останавлива между тѣхъ едно постоянно сжобщение, той е проводника на предаването мисълта, както у васъ въздуха е проводника на звука; той е единъ видъ всемиренъ телеграфъ, който сжединява всичките свѣтове и позволява на духовете да си сжобщаватъ мислите“.

283. Духовете могатъ ли да лицемѣрствуватъ помежду си, могатъ ли да скриватъ мислите си?

„Не, за тѣхъ е всичко открито, най-много за сж-
вжршенните духове. Тѣ могатъ да се отдалечаватъ
единъ отъ други, нъ се виждатъ постоянно. Нъ то-
ва не е правило безъ изклүчение, защото има нѣкои
си духове които ставатъ невидими когато намиратъ
за добро и нужно“.

284. Духовете, които следъ смърта нѣматъ вече
тѣло, какъ могатъ да констатираатъ своята личностъ
и да се отличаватъ отъ другите духовни сжщества,
между които се намиратъ?

„Тѣ констатираатъ своята личностъ чрезъ своя
околодушникъ, който прави да се отличаватъ едни
духове отъ други, както тѣлото прави да се отли-
чаватъ человетецете единъ отъ други“.

285. Духовете, които са живѣли въ едно и сж-
що време на земята, познаватъ ли се? Сина познава
ли баща си, приятеля приятеля си?

„Да, и даже отъ поколение до поколение“.

—Какъ человетецете, които се познавали на земята,
се познаватъ пакъ въ свѣта на духовете?

„Въ духовния животъ ние виждаме нашето ми-
нало като на отворена книга; и като четемъ подробно
това минало на наши приятели и неприатели, ний виж-
даме тѣхното преминаване отъ живота къмъ смъртта“.

286. Душата, следъ като остави своето тѣло,
скоро ли вижда родителите и приятелите си, които
са я предшествовали въ духовния животъ?

„Думата скоро не е вѣрна, защото казахме, че
душата има нужда отъ нѣколко време за да дойде
въ себе си, да се узнае и отхвърли сжвсѣмъ мате-
риалното покривало“.

287. Какъ бива приета душата, когато се връща
въ мира на духовете?

„Тази на праведния, като на единъ обичливъ
братъ, очакванъ отколѣ; тази на лошия, като на едно
презрено сжщество“.

288. Какво чувство усеща лошия духъ при пос-
рѣщането на другъ по-лошъ духъ?

„Лошите духове са благодарни да виждатъ сжщества подобни на себе си и лишени като тѣхъ отъ безконечното блаженство, както е на земята единъ зловѣй между подобните си“.

289. Нашите родители и роднини дохождатъ ли да ни посрѣщатъ, когато оставаме земята?

„Да, тѣ дохождатъ при душата, прииматъ я съ радостъ и ѝ честитяватъ *добръ дошле*, както вие правите на онѣзи, които се връщатъ отъ дълго пътуване и имъ честитявате, че са се избавили отъ разните опасности на пътуването. Тѣ ѝ помагатъ да се освободи и отъ тѣлесните връзки. Благодаръ е за добрите души, когато тѣхните любими сжщества дохождатъ да ги посрѣщатъ; за грѣшните, уединението и непосрѣщането отъ никакви духове е страшно наказание.“

290. Родителите и роднините следъ смъртта на едно ли живѣятъ сжбрани?

„То зависи отъ тѣхното развитие и отъ пътя, по който са тръгнали за своя напреджкъ. Ако едни отъ тѣхъ са по-напреднали и вървятъ по-скоро отъ другите, не могатъ да останатъ дълго време наедно. Тѣ могатъ да се виждатъ по нѣкогажъ, но не могатъ за всекога да бѣдатъ сжединени, освенъ когато по развитието и нравственото сжстояние са еднакви и вървятъ едно до друго; или когато придобиятъ равенство чрезъ сжвършенството. Въ случай, когато нѣкои духове не могатъ да видатъ родителите си и любимите си сжщества, то е наложено за наказание“.

(Слѣдва).

Графологиата.

(Изъ Messenger)

— Да очърташъ портрета на нѣкого, споредъ почерка му? Но това е работа на дявола!

— Извинете, това е просто работа на графологиата.

—Графо... Какво?

—Графология. Възможно ли е да бъдете толкова невежа! Графологията е науката, която учи да определяме характера и душевното състояние на всекиго, по изследване почерка му.

Страшна и интересна наука.

Никой не може да скрие естеството на своя темпераментъ предъ наблюдението на единъ графологъ. Недѣйствително се подсмива!

„Дайте ми почерка на една жена, е казалъ Шекспиръ, и азъ ще ви кажа характера ѝ“.

Изследването на почерка е мамѣло наблюдателните духове въ всѣко време. И не правите ли графология, безъ да съзнавате, когато, като получите едно писмо, вий разгледате адреса преди да го отворите?

—Гледай! сте казвали често вий, както всички, това е отъ еди-кой. Дяволъ да го вземе! Той трѣбва да е билъ ядосанъ или много припрѣнъ за да ми пиши така!

Истина е, че единичното виждане на единъ почеркъ предизвиква отведиждъ въ въображението физическия и нравственъ портретъ на кореспондента.

Графологията е съществувала всѣкога, или поне отъ както се е изнамѣрило писането. Суетонъ прави въ своите съчинения психологически наблюдения върху Августовия почеркъ.

Единъ ръкописъ отъ XVI векъ, откритъ въ Монпелие, дава нѣкои правила въ изследването на почерка. Прочутия Лавате, на когото се дължи физиономията (наука за физиономията), посвѣтява цѣла една глава за графологията. Моро де Туръ се е занимавалъ малко също.

Но наблюденията на тѣзъ — онѣзи не са били никога съжуредени и никой не бѣ помислилъ да установи общите закони на една наука по тоя предметъ, когато въ края на втората империя, около 1870, въпроса застрасти нѣкои умове, благодарение пропагандата предприета отъ истинския апатолъ на графологията, калугера Мишонъ.

Той написа заедно съ хироманеца Дебаролъ едно първо сжчинение: „Тайните на почерка“. Но сетнѣ той почти се отказа отъ това сжчинение, въ което хиромантията (наука за гледане по ръката) завземаше твърдѣ много мѣсто. Той основѣ сетнѣ единъ вѣстникъ, дава конференциии навредъ, изъ Франция, Белгиа, Швейцариа, Германия и пр. Той събра много почерка изъ всичките жгли на Европа и се залуви да покаже съ една увлѣкателна пламенность основателната полза отъ графологиата.

Калугера Мишонъ бѣ най-пламенния пропагандаторъ на тази наука, който ходѣше вредъ да я разпространява. Следъ като свършваше словата си, той поискваше отъ слушателите си нѣколко реда съ тѣхенъ почеркъ и имъ очертываше характера.

Има двѣ школи между последователите: едни практикуватъ графологиата съ методиченъ духъ и една строга наука; други я правятъ безъ никаква система, като по нѣкаква врождена дарба.

Жоржъ Зандъ, която принадлежеше къмъ тие последните, е писала прекрасни драски отъ графология. Такъвъ е шеговития и толкосъ подобния портретъ, що е направила тя за калугера Мишонъ. Плодовития романистъ отбулваше извѣстни страни отъ темперамента на графологическия предсказвачъ и го представѣше, че въпреки своето дълбоко убеждение, той ималъ въ душата си и единъ тѣменъ шарлатанизмъ. Това бѣше графолога графологиранъ. Калугера Мишонъ намѣри портрета много вѣренъ и поздравяи духовито Жоржъ Зандъ.

Следъ калугера Мишонъ, който умрѣ въ 1881, единъ отъ тѣзи, които са направили най-много за напредъка на графологиата, е безъ противоречие Крепио—Жаменъ. Чрезъ усилията си, дарбата си, психологическите си познания, той придаде на изучаването почерка единъ истинско наученъ характеръ. Сжчинението му: „Почерка и Характера“ остава най-доброто сжчинение обнародвано до днесъ по тоя въпросъ.

Лѣкарите и учените се занимаха сѣщо съ изследване почерка и изкуството за да се опредѣлятъ характерите чрезъ ръкописите.

Ето какъвъ интересенъ наученъ опитъ са направили прочутиа професоръ Рипе и лѣкаря на парижските болници, Ерикуръ. Тѣ установили най-първо това предложение: „Понеже се претендира, че почерка показва темперамента и понеже се знае, че чрезъ хипнотизма може да се наложи на единъ човекъ единъ другъ темпераментъ различенъ отъ неговиа, ний ще хипнотизираме единъ сюжетъ, на когото характера и почерка ни са извѣстни и ще видимъ какъ той ще пиши като измениме личността му“.

Тѣ избрали единъ студентъ отъ латинския кварталъ, младъ момъкъ на двадесетъ двѣ години, когото знаѣха, че харчи много. Докторъ Рипе го хипнотизира и го накара да вѣрва, че си е единъ твърдѣ пестеливъ момъкъ, даже скѣперникъ; следъ туй лѣкарите му продиктуваха да напише една страница. Констатира се, че почерка на младия момъкъ бѣше скѣвршенно измененъ. Преди опита, той пишеше както всички разкошници, както всички хора, които не му смѣтатъ: думите раздалечени, три четире думи на единъ редъ, нѣколко реда на една страница и пр.; презъ опита той пишеше като единъ скѣперникъ, като стѣсняваше една до друга думите, приближаваше редовете и економисваше книгата.

Двамата лѣкари направиха и други още опити, които бѣха сѣщо тѣй закључителни. Потвържденията бѣха събрани въ една забелжителна статия, която се появи въ списанието „Филосовски Прегледъ“.

Ний ще дадемъ тука нѣкои общи графологически познания.

Наблїудениата на графолога се отнасятъ къмъ всичко, което сѣставлява почерка: насоката на редовете, сжединението на буквите, отношениата на една буква къмъ друга, формата на прѣчиците, на извивките, на крѣгчетата, на краищата, причинателните

знакове, ударенията, подписа. Всичко туй е важно и върху всѣка една отъ тѣзи подробности графолога ви говори дълго.

Така, насоката на редовете е отъ голѣма важностъ. Отива ли нагорѣ, тя издава единъ амбициозенъ характеръ, пжленъ съ увлѣчение; спуща ли се надолу, тя показва отчаяние, скръбъ, убитостъ въ духа.

Откритите кръгчета, като въ буквите: а, о, д, р, означаватъ единъ отворенъ чистосърдеченъ характеръ, който не иска нищо да крие; грижливо затворените кръгчета—единъ прикритъ характеръ.

Единъ дълбокъ графологъ не дава важностъ на тѣзи наблѣудения на подробностите, освенъ когато са потвърдени отъ изучаване на цѣла една страница. Единъ знакъ, който не се преповтаря, не може да означава нѣщо сериозно....

Мнѣнието на Толстой за Бога.

Извѣстния руски сжвремененъ писателъ и философъ, графъ Левъ Толстой, билъ често запитванъ писмено отъ нѣкои свои приятели и привърженици, (както той самъ говори въ оригиналната си статия, напечатана въ парижския в. „L. Eclair“, отъ 25 Декември м. 1894 г.), какво е неговото мнѣние,—понеже хората често са се питали—за смисълта на думата Богъ, презъ всичкото време на издаването своите сжчинения.

Многото писма, които е получилъ отъ всѣкъдѣ, авторите на които са му задавали все тоя въпросъ, са го накарали най-сетнѣ да отговори чрезъ помнатата статия на всинца и веднжжъ за винаги.

Статията му е, както казахме, оригинална, т. е. написана е на френски, а не преводъ. И понеже тя представлява общъ интересъ, ние се наѣхме да я предадемъ тукъ изцѣло на бжлгарски, за да запознаемъ и бжлгарските читатели.

Ето мнѣнието на Толстой:

„Богъ, казва той, е това, къмъ което азъ се стремя. Това вдъхновение е основата на моето съществуване, и затова именно той съществува за мене. Но само, че не мога да разбера, нито пъкъ да опредѣля Бога. Ако бихъ го разбралъ, азъ бихъ достигналъ до него, и тогава не бихъ ималъ вече къмъ какво да се стремя, и живота не би съществувалъ вече за мене. Но, чудно нѣщо, да не мога да го разбера, нито да го опредѣля, пъкъ да чувствавамъ въ себе си една празнина, когато съмъ безъ него, и да не се боя отъ нищо, когато съмъ съ него. Азъ мога и искамъ да се приближа до него, и въ това именно се състои моя животъ, но това приближение никакъ не увеличава, пъкъ и не може да увеличи моето познание за Бога.

Всѣко конкретно представление за неговото познание, като напримѣръ, че той е създателъ, че е милостивъ,—ме отдалечава отъ него.

Азъ само единъ Богъ мога истинно да обичамъ, т. е., по-вече отъ всичко друго на свѣта, по-вече и отъ самъ себе си. Тази е единичката любовъ, въ която нѣма следа отъ никакво сластолюбие, отъ никакво влияние, отъ никаква низостъ, страхъ, удоволствие, себелюбие. Азъ обичамъ всичко, което е добро, само чрезъ тая любовъ; така щото азъ обичамъ Бога и съ него само живѣя.

Ето какво азъ мисля, или по-скоро какво чувствавамъ.

Азъ ще посоча опредѣлението на Бога чрезъ онова на Г. Матіо-Арнолдъ. Споредъ него, Богъ е веченъ, безкраенъ, отъ само себе си съществуиущъ; той ни управлява и изисква отъ насъ справедливостъ. Обаче, трѣбва да кажа, че опредѣлението на Г. Матіо-Арнолдъ би било достатъчно преди Христовото пришествие. Пъкъ сжщия Христосъ ни е показалъ, че изпълнението на закона има и друго значение, въ сжщо време по-дълбоко и по-просто и ко-

ето трѣбва да изпжлни цѣлото сжщество на човека: трѣбва лиубовъ, не лиубовъ кжмъ семейството, не лиубовъ кжмъ отечеството, а лиубовъ кжмъ Бога, лиубовъ кжмъ лиубовта, трѣбва да имашъ това чувство на доброта, на смиляване, на радостъ, което е свойството на човека и което е истинския животъ, тоя животъ, който не знае, що е смжртъ.

Подъ думата Богъ, азъ разбирамъ това, чрезъ което моята душа е научила всичко, що е възвишено: истината, добротата, милосжрдieto. Като се покорявамъ на тия чувства, азъ чувствувамъ въ себе си Бога и тогава сжмъ щастливъ. Тогава азъ живѣя, моята душа иска да се сжедини съ душите, и азъ чувствувамъ въ себе си Бога. Но да го видя, т. е., да го опредѣля и да го разбера—не мога. Той е за мене извора на чувството, което азъ чувствувамъ. Значи, необходимо е, щото моя животъ да бжде осжществяването, вжплощението на това, което той произвежда у мене.

Освенъ това, азъ трѣбва да призная, колкото странно и да би ни се показало това признаване, че на изражението „Богъ“ азъ давамъ разни значения. Това зависи отъ обстоятелството, кому говоря и за какво говоря, и то само когато постоянно употребявамъ това изражение. Но то често ми се изжрвава машинално, като: „Слава Богу“, „съ Бога напредъ“ и прч. Въ пжрвия случай, азъ почти никогажъ не вѣрвамъ, че употребявамъ въ сжщинската ѝ смисжлъ думата Богъ; азъ я употребявамъ само придружена съ обяснителни термини, тжй напримѣръ: „Да живѣятъ споредъ Бога“. И съ това азъ искамъ да кажа: „Да живѣешъ споредъ истината, споредъ лиубовта, споредъ мждростта“. Така щото, думата Богъ вжплощава за мене: истината, лиубовта, мждростта.

Изражението Богъ, въ смисжлъ на сжздателъ, за мене е по-неопредѣлено. Библейското деспотическо понятие за Бога—Сжздателя е вжнъ отъ силите на моя разумъ.

А отъ друга страна, научните понятия за Бога само усложняватъ библейската идея, или пакъ правятъ схвѣтъ да изчезне Богъ, чрезъ обяснението на самотворната сила; но тая концепция не ме удовлетворява по-вече.

Вжобще, не е възможно да се даде точно опредѣление на думата Богъ. Най-сигурното би било: Богъ е Богъ, понеже той отъ само себе си се опредѣля.

Живота, който чувствувамъ въ себе си, е схвестта. То е най-извѣстното нѣщо между всичко, що съществува. Схвестта нѣма ни време, ни пространство, нито нищо лично, било въ добро, било въ зло.

Тая схвестъ е Богъ.

Азъ помня онова време, когато схвестта отрови моя животъ. Помня също, какъ постѣпахъ, за да живѣя въ миръ съ нея, и днесъ азъ зная, че да слушамъ нейния гласъ, т. е., да обичашъ да си полезецъ на хората,—докарва само щастieto.

Като отвлѣчени същности, доброто и злото за Бога не съществуватъ; иначе казано,—за схвестта не съществуватъ. Доброто и злото съществуватъ само относително моите дѣйствия. Като върша добро, азъ съмъ миренъ съ схвестта си; като върша зло, азъ негодувамъ противъ нея и, тѣй като схвестта е живота, значи доброто е живота, а злото—смъртта. Богъ, т. е. схвестта нито обича, нито мрази. Лиубовта трѣбва да бѣде моя храна, за да може моята схвестъ да бѣде мое щастие.

Схвестта нѣма ни минало, ни бѣдѣще, значи тя е вечна, и ако азъ съмъ схзнателенъ за своите дѣла, азъ съмъ веченъ.

Ако човекъ негодува противъ схвестта си, той не живѣе, понеже схвестта е живота. Следователно, за да имаме щастие, или за да бѣдемъ щастливи, трѣбва да слушаме схвестта си, т. е., да обичаме да услужваме. Това се нарича: „Да гледашъ споредъ Бога“, и тѣй азъ разбирамъ Бога.

Превѣлъ: Хр. Харизановъ.

Медиумството на г-ца Крепсъ.

(Изъ Messenger)

Г. Ернестъ Боскъ въ Ница, г-жа Ванъ Калкаръ въ Ла Хе, описаха напоследжъ интересните опити, които представя на публиката г. Крепсъ и дъщеря му. Тази последната е съ завързани очи и въ това положение тя опредѣля всички предмѣти, които баща ѝ похваща или гледа внимателно, когато даже тоя се намира вжъз другия край на залата. Въ Лиежъ, дѣто тази двоица се бѣ ангажирала въ цирка Ранси, г-ца Крепсъ бѣше сѣднала всредъ арената. Г. Крепсъ се вжртѣше изъ редовете на зрителите и дѣйстваше подъ тѣхния непосредственъ надзоръ, като се обржщаше къмъ всѣки единъ; прочее, тука сжучастничество бѣ невжзможно да има. Единъ отъ последните опити, а именно г-ца Крепсъ да пиши на своята плоча едновременно сжщите цифри, които публиката пиши тайно на друга плоча, и да дава решениата имъ въ момента, когато баща ѝ се приближава,—този опитъ, казваме, направи особено силно впечатление.

Ясновидностъ, или предаване мислите, по това явление заслужва да се изучи, и човекъ се чуди дѣйствително, че нашите учени, които иматъ подъ ржка единъ такжва драгоцененъ сјужетъ, не пожелаватъ да се занимаятъ. Като ни липсватъ тѣхните учени наблудения, нека дадемъ тѣзи на пресата.

Четемъ въ в. La Meuse:

„Ний приехме вчера въ канцелариата си посещението на г. и г-ца Крепсъ, на които опитите отъ двойно виждане вжзбуждатъ тжй силно лубопитството на публиката въ цирка Ранси и които очудиха нашите редактори.

„Нищо, дѣйствително, не е по-удивително, по-извжнредно и при това по-истинско отъ тѣзи опити. Младата мома, съ вжрзани очи, бѣ поставена въ единъ кжтъ на нашата канцелария; баща ѝ захвана

да обикаля изъ стаята, да взима всѣко нѣщо, какво то му дадатъ, и прекрасната госпожица означаваше отведнѣжъ, безъ най-малко колебание, какво баща ѝ държеше между рѣцете си или посачаше съ прѣста си. Часовникъ ли бѣше? Момичето казваше часа, що отбелѣжаваше, и нумерото, що носѣше; една враговрѣзка? То даваше подробно цвѣтовете и пѣстрините; една врѣзка клѣчове? — числото и начина на сврѣзването имъ; една монета?—стойността и датата ѝ. То казваше числа отъ шестъ, седемъ цифри и ги събираше; намираше въ нѣкой вѣстникъ означения пасажъ; като пиеше една чаша вода, тя именувахе ликѣора, що искахме да вкуси, и пр.

„Тука нѣма никаква измама, никакво съучастничество, никакъвъ условенъ езикъ. Г-нѣ и г-ца Крепсъ бѣха въодушевлено поздравени за тѣхните интересни опити, които заслужватъ да бѣдатъ видени и които надминаватъ всичко до сега видено“.

Психически опити.

(Изъ Messenger)

Ето нѣкои любопитни опити върху раздвоението на личността. То може да се получи чрезъ внушението.

Така, двѣ жени, подложени на извѣстни влияния отъ професоръ Рипе, забравятъ кои са; възрастта имъ, дрѣхите имъ, общественото имъ положение, народността имъ, мѣстото и времето, въ което живѣятъ,—всичко изчезва.

Тѣ живѣятъ, говорятъ, мислятъ абсолютно като типа, що имъ се внушава.

За да се извърши тая промена, доста е да имъ се произнесе съ авторитетностъ нѣкоя дума.

Ето нѣколко отъ „промените“ на една отъ жените:

Като актриса.—Лицето ѝ се разпуща: „Вий виждате роклята ми. Е, добръ! вѣрвате ли, моя дирек-

торъ накара да ми я продължатъ, като че ли не ще мога да си показвамъ пакъ жабите! Охъ, тѣзи директори! колко са отегчителни!“

Като духовникъ. — Тя си въображава, че е Парискиа архиепископъ: „Ахъ! вий ли сте дяконе? вий ми водите едно дѣте! Приближете го до мене. Искамъ да му дамъ благословиата си!“

Като селаченка. — Трие си очите и се издръпва: „О, о, то станало вече часа четри. Време е вече да издоя кравите. Трѣбва да стана бързо“.

Като генералъ. — „Дайте ми далекогледа. Дѣ е командира на 2-иа баталіонъ отъ 27-и и капитанъ Буржуа? Скоро сабята и коня ми! Нека свирятъ сборъ!“

Колкото други общественни положения ѝ внушаватъ, толкова и последователната промена става по-сжвършенна. Тя сжблича предшестващата си личностъ за да облѣче личността, каквато на ново ѝ внушаватъ.

Какво да закліучиме отъ тѣзи чудесни явления, които, въ средните векове, щѣха да заведатъ човека върху огъня?

Г. Бине закліучава следнето:

„Може, казва той, да има въ едно и сжщо лице нѣколко памети, нѣколко сжзнания, нѣколко личности, и всѣка една отъ тѣзи памети, отъ тѣзи сжзнания, отъ тѣзи личности не познава освенъ това, което се извършва въ нейната областъ“.

Паскалъ не ли е изрекълъ нѣщо подобно на това, като каза: „Сжрдцето има разсжждения, които разсжджа не разбира?“

Закліучението на г. Бине не ни се вижда твърдѣ рационално. Не може ли да му се противопостави спиритическата теория? Въ горния случай, това са духовете, които обвладаватъ организма на хипнотизираното лице и го правятъ да се подлага на исканите промени.

Всички порти са отворени за невидимите скит-

тици; напраздно е да отричаме тѣхното присѣствие въ извѣстни средини, особно тамъ, дѣто хората се подлагатъ на всеѣзакви спихологически опити.

РАЗНИ.

Мозжка и ума.—Бишовъ, прочутъ професоръ въ Петербургския университетъ и явенъ противникъ на женската еманципация, утвърждаваше, че жената е физически непригодна за научни занимания, като основаваше това си мнѣние върху теглото на мозжка ѝ, 1250 грама, около 100 грама по-лекъ отъ мъжеския. За да потвърди чрезъ факти своята теория, Бишовъ изиска въ завещанието си, щото мозжка му да бѣде претегленъ, като му даваше предварително една тежестъ отъ 1350 грама. Въ изпълнение на това завещание, мозжка на Бишовъ бѣ отворенъ и претегленъ, и, за очудване, бѣ намѣренъ 5 грама по-долу отъ мозжчното тегло на най-малко умната жена!

Предчувствие.—Ето една необикновенна история изъ галиция. Преди нѣколко недѣли, единъ еврейски търговецъ, Саломонъ Барбъ, покупилъ отъ единъ селенинъ, Гавридо, едно количество медъ и броилъ предварително 50 флорини, за да усигори пазарлъка. Когато дошло време да си взема меда, селенина обявилъ, че не може да изпълни пазарлъка. Сѣгласили се тогава двамината да подложатъ неспоразумението си на решението на равина. Този решилъ, че селенина трѣбва да плати 10 флорина на Еврейна за обезщетение, дѣто не изпълнилъ пазарлъка. Търговеца и селенина излѣзли отъ равина и, за да затвърдятъ това споразумение, селенина поканилъ търговеца да дойде да прекара нощта у тѣхъ. Търговеца приелъ; но по среднощъ билъ обвладанъ отъ едно зловещо предчувствие и, като се уплашилъ, гостоприемника му да не посѣгне на живота му, излѣзълъ бѣрзо изъ

кжщи. Почти въ сжщото време, сина на селенина влѣзалъ въ пияно сжстояние и се вмжкналъ въ стаята приготвена отъ баща му за Евреина, която тозъ току-що оставилъ.

Тжрговеца, като бѣгалъ бжрзо, срѣщналъ единъ жандаринъ, който го арестувалъ и, като намѣрилъ разказа му необикновенъ, накаралъ го да го последва до въ кжщата на селенина. Какво било смайването на Гавридо, като видѣлъ предъ него си еврейския тжрговецъ! „Ами, че азъ току-що ви убихъ!“ извикалъ той залисанъ. Дѣйствително, селенина се вмжкналъ въ стаята на своя гостенинъ за да го заколи съ единъ готварски ножъ, и понеже било темно, той не забелѣжилъ, че вмѣсто еврейна заклалъ сина си. Той му прерѣзалъ гжрлото, като мислѣлъ, че отмжшава на врага си. Той билъ веднага арестуванъ.

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ.

Приети лева отъ: Анхиало г. А. Балузюлу, 5; г. Т. Сайтидисъ, 5.—Балчикъ г. З. Додунковъ, 5.—Бургазъ г. К. Фурунджиевъ, 5.—Варна г. Кап. Држжковъ, 5.—Мисемвриа г. А. Ласкаридисъ, 5.—Берковица Градско читалище, 5.—Руссе г. С. Симеоновъ, 10.—Станимака г. Подиор. Станчевъ, 10.—София г. К. Малчевъ, 10.—Хебибчево г-ца Ефр. Ц. Коева, 10.—

Поправка: Въ книжка V тая година погрѣшно е напечатано въ отдѣла кореспонденция, че са си платили по 5 лева г. абонатите ни отъ Анхиолска околина: г. г. Гурд. Добревъ с. Азлий, Ан. Стояновъ с. Батаджикъ, Вжж. Георевъ с. Даутлий и Г. Друзевъ с. Еркечъ.

Извѣстяваме на тѣзи редакции, които тржсятъ агентина Пенчо Попповъ, че той се намира сега въ Сливенъ, войникъ въ 6-и Артилерийски полкъ.

Редакцията.